

הוכן מתוכנת תורת אמת, מותר להפיץ בכפוף לתנאי רשיון - [CC BY-NC-SA 2.5](#) אסור
בשימוש מסחרי
וספרי ויקיטקסט תחת רשיון [GNU Free Doc. License](#)
בס"ד - כל הזכויות שמורות (c) ל' פנחס ראובן שליט"א

משנה - טבול יום - עיקר תוי"ט

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#)

[פרק א](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

[פרק ב](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

[פרק ג](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

[פרק ד](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)

[א](#)

[פרק](#)

[פרק א - משנה א](#)

[א] הָרִ"שׁ. וְנִקְטָ טְבוּל יוֹם, מְשׁוּם רְבוּתָא דְבֵית שְׁמַאי. מְהַר"ם. וְהַרְמַב"ם לֹא חִלַּק בֵּינֵיהֶן. וְנִרְאָה לִי דְכַד נִשְׁאַלוּ בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ חִלּוֹת בְּפָנַי עֲצָמָם כּו': **[ב]** וּמִדְּלֹא כְּתַב הַלְכָתָא כְּמֵאן, נִרְאָה דְסַבִּירָא לִיה דְּלֹא פְּלִיג רַבִּי יְהוּדָה, אֶלָּא קְבֻלָּה הֵיטְהָ בְּיָדוֹ דְּבַהָא נְמִי פְּלִיגִי, וְתַנָּא קַמָּא לֹא שְׁמִיעַ לִיה. מַה שְּׂאִין כֶּן בְּמִשְׁנָה ב', דְּתַנָּא קַמָּא נְחִית לְמִין קְטַנִּיּוֹת וְלֹא תִנִּי שֶׁל טַפַּח, מִשְׁמַע דְּפְלִיגִי: **[ג]** וּבְרַמְבַּ"ם מִשְׁמַע, דְּקַלּוֹת, אוֹתָן שֶׁהֵן מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים:

פרק א - משנה ג

[ד] קָטָן. וְשַׁעוּרוֹ נִרְאָה שֶׁהוּא לְפִי רְאוּת עֵינַי הַחֲכָם הַמּוֹרָה. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ה]** פְּחוֹת כּו'. לְהַרְמַב"ם קָאִי נְמִי אֲמַסְמַר:

פרק א - משנה ד

[ו] יֵתֵר. יֵשׁ לוֹמֵר דְּהִכִּי קָאֵמֵר, כְּאֶצְבַּע נַעֲשֶׂה כְּיֵתֵר מְאֶצְבַּע וְאִינוּ חַבּוּר. מְהַר"ם. אִי נְמִי, כְּאֶצְבַּע הָיִי חַבּוּר בְּשִׁאָר טְמָאוֹת וְלֹא הָיִי חַבּוּר בְּטְבוּל יוֹם. מוֹהַר"ר וּוּרְמִיז"א. וְאֵתִי שְׁפִיר הַדִּיּוּקִים דְּלֹא לִיקְשׁוּ אֶהְדָּדִי:

פרק א - משנה ה

[ז] הַשְּׁעָרָה כּו'. וְהָא דְדַרְשִׁינָן שְׁעָרָה בְּקַלְפָתָהּ, מְשׁוּם שְׁאָר טְמָאָה לְרַבָּנָן נִקְטָה. הָרִ"שׁ. וּמְהַר"ם כְּתַב, וְשְׁמַא הֵכָא אֲיָרִי בְּקַלְפָּה הַחִיצוֹנָה דְּרַגְלֵי לֹת לְהַסִּיר אוֹתָהּ קִדְּם זְרִיעָה, וְלְהַכִּי לֹא חֲשִׁיבָא שׁוֹמֵר מְדַאֲוֵרִיתָא, אֶלָּא דְרַבָּנָן גְּזָרוּ אִטּוּ קַלְפָּה פְּנִימִית, וּבְטְבוּל יוֹם לֹא גְזָרוּ. וְלְרַבִּי מֵאִיר לֹא גְזָרוּ כָּלֵל. וְלְדַבְרֵיו מִתְנִיתִין מִפְּרָשָׁא לְעַנְנָן חַבּוּר: **[ח]** הַתִּיּאָה כּו'. מִיָּנִי זְרַעִים הֵן. וְאֶשְׂאִינָן קְלוּפִים קִימוּ. מְהַר"ם: **[ט]** וְקָשָׁה, דְּהָא כְּלִיָּה פְּרָקִין וְנֵדָאִי בְּשֶׁל תְּרוּמָה מִיָּרִי, וְלָמָּה דִּיק הֵכָא לְפְרוּשֵׁי הַכִּי:

פרק ב - משנה א

א דלחלין טהור לגמרי. ולקדש מטמא. הרי"ש: **ב** דאין לפרש קלין ראשון, דאין לך בעל חי טמא שמשקין יוצא ממונו שהוא ראשון. ואם תאמר, לימא קלין שרץ וזב, וחמורין מת שהוא אבי אבות הטמאה. אמרו בגמרא, דבמת לא גזרו רבנן במשקין (חוץ מדמו דבהדיא פתיב) דבדילי מניה, אבל זב דלא בדילי מניה, גזרו על המשקין שלו להיות תחלה, חוץ ממעינותיו שהן מדברי תורה והן אב הטמאה:

פרק ב - משנה ג

ג והשום והשמן. דרף לדוד השום בשמן וייטב בו התבשיל. הרמב"ם. ואתי שפיר דתני הכא לא פסל אלא מגעו ולקמן תני אלא שמו, וגם לקמן תני שהשמן צף והכא לא תני, ודקדק הרי"ש מפל זה דהכא ליתא לשמן בעיו. ובפרוש הרמב"ם ניהא, דהא השמן מתערב עם השום ואינו צף, לכך לא תני ואם היה השמן מרבה כמו דתני השום. שהשמן מתערב עם השום. והא דנקט ברישא שמו, דברו בהוה: **ד** ונראה, דדוקא לחמרא סבירא ליה הולכין אחר הרב, ואמקפה של חלין קאי, ולא ארישא להקל. ויש לומר נמי דמשום דרבי יהודה קאי אשל תרומה, להכי פרש בתרומה, והוא הדין אפכא:

פרק ב - משנה ז

{ה} טמאה. וצריך עיון דהוה ליה למתני פסולה: **{ו}** וצריך לחלק, דלא אמרינן בסיס ונמשך אלא במפיה ומשוליה, הואיל והכל הוא בסיס או נמשך. מה שאין כן מהצדדין אף על פי שמה שלמטה הוא בסיס ומה שלמעלה נמשך, הואיל ואין הכל שוה אינו חבור כולל. ועין תוספות יום טוב: **{ז}** ולשון הר"ש, לא חשיב חבור למה שבכלים כמו מה שבצדה. ונראה שכן צריך להיות נמי בהר"ב: **{ח}** וקשה, דהא סתמא קתני דנצוק אינו חבור, וגם במתניתין דלקמן מטהרין אפלו באב הטמאה ומטעם דאינו חבור. ודחק להעמידה בכגון דהנהו דמשנה ט' וי' פרק ה' דמכשירין. וצריך עיון:

פרק ב - משנה ח

{ט} ואף דטבול יום נמי פוסל אותם ופוסל לכל מה שפחבית, נקט אב הטמאה, לרבותא דסיפא, אם נגע באבעבוע לא נטמאו משקין אף על פי שהוא אב הטמאה. כסף משנה. ועין תוספות יום טוב:

ג

פרק

פרק ג - משנה א

{א} בגדול כו'. ואף על פי שאם אוחו בקטן אין הגדול עולה עמו, אפלו הכי הוי חבור. ועין תוספות יום טוב ותוספות חדשים:

פרק ג - משנה ב

[ב] דָּאָם אֵינָהּ טְרוּפָה אֵינָהּ חֲבוּרָה, שֶׁהִיא נִשְׁמָטָה וְהוֹלֶכֶת לְכָאן וּלְכָאן.
הַרְאֵב"ד:

פרק ג - משנה ג

[ג] הַר"ש. כְּלוּמַר, שֶׁהַתְרוּמָה נִפְסָלָה בְּטָבוּל יוֹם, וְאִם נִגַע כּוֹי:

פרק ג - משנה ד

[ד] מִנְעוּ. וְלֹא מִבְּעֵינָא בְּדַמּוּעַ דְּרִבְנָן, אֶלְא אֶפְלוּ בְּנִתְחַמְצָה בְּשָׂאֵר שְׁל
תְרוּמָה. וּמִדְּאֹרִיתָא טַעַם כְּעֶקֶר, מִכָּל מְקוֹם בְּתְרוּמָה הָא לֹא נִגַע. הַר"ש,
וְעֵין תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ג - משנה ו

[ה] כָּל כּוֹי. מִשְׁמַע דְּתַרְתִּי בְּעֵינָן. וּבְסִיפָא מִשְׁמַע דְּבְרוּצָה לְמַץ לְחוּד סָגִי.
וְהַרְמַב"ס הֶעֱתִיק בְּשִׁנְיָהֶם וְכָל בְּוִי"ו: **[ו]** וְאִם תֹּאמַר, הָא מְרִישָׁא שְׁמַעִינָן
לָהּ דְּטָהוּר שְׁנָגַס. וַיֵּשׁ לֹאמַר, דְּמְרִישָׁא הוּא אֲמִינָא שְׂאוּכַל דְּבַר יְבֵשׁ, אֲבָל
זֵיתִים וְתַמְרִים לֹא, קָא מִשְׁמַע לָן. מִהַר"ס: **[ז]** וְחֻכְמִים אוֹמְרִים כּוֹי.
חֻכְמִים הֵינּוּ תֵּנָא קָמָא, אֶלְא טַעַמָא קְאָמְרִי. וְזֶה לְשׁוֹן מִהַר"ס, מִשׁוּם
דְּרַבִּי מֵאִיר מִיְתֵי רְאִיָּה שְׁבָזָה הַלְשׁוֹן קִבֵּל שְׁמִשְׁקִין כּוֹי, וְטָבוּל יוֹם נְמִי
אֶקְרִי טָמֵא, וּמִהַדְרִי לִיהּ רִבְנָן אֲדַרְבֵּה מִשָּׁם רְאִיָּה לְדִידָן, דְּטָבוּל יוֹם לֹא
אֶקְרִי טָמֵא:

פרק ד - משנה א

[א] פרוש, לענין שני שעושה שלישי. דהא לא משכחת רביעי בתרומה, ולמאי נפקא מנה נקט שלישי:

פרק ד - משנה ב

[ב] כלומר, אצל העסה. ולשון הרמב"ם, ותשים הכלי עם העסה בכלי אחד: [ג] לעיל משנה א' הנה ליה לפרש הכי. אלא דהד מתניתין בגמרא מפרש עלה דשאני טבול יום:

פרק ד - משנה ג

[ד] הר"ש. ומת"ם כתב, דלא תימא דאסור שמה תשכח ותקרא לה שם בערבה, דיותר היא נזקרת טמאת עצמה מטמאת ערבה:

פרק ד - משנה ה

[ה] ומירי שהן בגדו. דאלו בגד עם הארץ, הא אין מוסרין לעם הארץ מעשר שני אלא דמאי. וקשה, לפי הסברא טפי איכא למיחש בפרות מבמעות דליתנהו אלא על ידי חלול. ויש לומר, דבפרות כיון דאין רגילין לזלזל בהם, אלו היו של מעשר היו אומרים כבר הם מעשר ואין לחלל

בהם, מצד שהוא זלזול במעשר, אף דלא גמירי הדין דאין לחלל מעשר
במעשר. ועין תוספות יום טוב:

פרק ד - משנה ו

ו הר"ש מהתוספתא. ואני דקדקתי שם, ונראה לי יותר דלא קאי אלא
אמשנה זו, וכמו שהיא שנויה במסכת פלים [פרק י"ג משנה ז], דהתם עקר,
והכא אנב גררא. והרמב"ם כתב, שנשנית משנה זו כאן משום דבר חדש
שבה דמקרא להקודם, חזרו לומר כו'. (ומשניות דלעיל נשנו בפרק זה, שהם גם כן עניני
תרומות ומעשרות):

פרק ד - משנה ז

ז הר"ש. וקשה, מאי טעמא דרבנו, דהא פיו ולבו שוין בעינן. ונראה לי,
דהינו דדיק הר"ב וכתב ושכת, דודאי אם היה בלבו בשעה שתורם דאף
רבנו לא פליגי, וכי פליגי כששכח בשעה שתורם, וסבר רבי יוסי דאפלו
הכי הואיל ובדעתו היה קדם לכו, אף על פי שעכשיו שכח, אזלינן בתר
דעתו דמעקרא. וכתב עוד הר"ש, אי נמי, חכם ובר דעת שידע שראוי
להתנות על כך. עד כאן. וזה נראה יותר. דאלו היה בדעתו כו', מודו רבנו
דאזלינן בתר דעתו דמעקרא. ורבי יוסי סבירא ליה, דחכם כו' אף על פי
שלא היה בדעתו כלל, לב בית דין מתנה. אבל על מי שאינו בר דעת אין
תנאי בית דין מועיל לו: